

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Geheim met termijn	22 november 2022	n.v.t.

Onderwerp

Brief van GS van Utrecht aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat met als onderwerp "natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren"

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat over "natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren"
2. Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht te machtigen tot het mede namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland tekenen en verzenden van de brief aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat met als onderwerp "natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren"
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over brief van GS van Utrecht aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat met als onderwerp "natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren"
4. Geheimhouding op te leggen op de punten 1, 2 en 3 met de daarbij behorende bijlagen, op grond van artikel 55, lid 1, van de provinciewet jo. artikel 5.1, lid 1, onder i en lid 4 van de Wet open overheid, en deze geheimhouding op te heffen nadat de brief als bedoeld onder punt 1 is verzonden door de Provincie Utrecht.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in het GS voorstel "gedeputeerde Bruins Slot van Provincie Utrecht" te wijzigen in "voormalig gedeputeerde Bruins Slot van Provincie Utrecht".

Bijlagen

1. Brief van GS van Utrecht aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat met als onderwerp "natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren"
2. Machtiging natuurbeheer uiterwaarden grote rivieren

1 Toelichting voor het College

Grote delen van de uiterwaarden van de grote rivieren maken onderdelen uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Om de natuurambities van rijk en provincies te kunnen realiseren is hier een op de natuurdoelen gericht beheer nodig. Een flinke oppervlakte van de gronden binnen het NNN in de uiterwaarden is eigendom van het rijk. Bij een deel van de rijksgronden is echter geen sprake van natuurbeheer maar van agrarisch beheer. Dit speelt niet alleen in provincie Zuid-Holland maar ook in andere provincies. Gezien het belang van het natuurbeheer hier ligt een brief voor, namens de betrokken provincies, aan de verantwoordelijk minister, waarin wordt opgeroepen deze gronden alsnog conform de natuurdoelen te beheren.

De uiterwaarden langs de grote rivieren zijn belangrijke schakels in het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Bij grote delen is ondanks deze NNN-status geen sprake van op de natuurdoelen gericht beheer. De gronden worden veelal agrarisch verpacht en beheerd. Daarmee wordt een naar verhouding eenvoudige manier om bij te dragen aan de natuurambities van provincie én rijk gemist.

Ook in de provincies Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Utrecht speelt dit. Naar schatting is in totaal bij een oppervlakte van ongeveer 4.600 ha van de rijksgronden met een NNN-status (deels Natura 2000-gebied) in de uiterwaarden geen sprake van natuurbeheer. Dit is een schatting van Rijkswaterstaat (RWS).

Het nalaten van natuurbeheer door het rijk is voor Utrecht aanleiding geweest voor bestuurlijk overleg hierover met RWS (december 2021). Daarbij is door RWS gesteld dat met een investering van ongeveer 1 miljoen per jaar het natuurbeheer bij de 4.600 ha kan worden gerealiseerd. Tevens bleek dat RWS het natuurbeheer ondersteunt, maar hiervoor noch de opdracht, noch de middelen heeft.

Op verzoek van de voormalig gedeputeerde Bruins Slot van Provincie Utrecht zijn de andere provincies ook betrokken en is -in overleg met RWS- een gezamenlijke brief opgesteld aan de verantwoordelijke minister (Infrastructuur en Waterstaat) met het verzoek voor het natuurbeheer middelen beschikbaar te stellen.

De brief is in Provincie Utrecht voorgelegd ter vaststelling. Om te voorkomen dat alle provincies afzonderlijk moeten ondertekenen, heeft Gedeputeerde Staten van Provincie Utrecht ondertekend mede namens die ander vier. Deze colleges van GS krijgen het verzoek voorgelegd in te stemmen met de brief en GS van Utrecht en hen te machtigen deze mede namens hen te ondertekenen en te verzenden.

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de noodzaak van een samenhangend ecologisch netwerk, het NNN vastgelegd. Artikel 1.12 Wnb verplicht GS zorg te dragen voor de totstandkoming daarvan. In zowel het Decentralisatieakkoord natuur (2011) als in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (art. 7.5) is bepaald dat de grote wateren (inclusief de uiterwaarden) onder de verantwoordelijkheid van het rijk blijven vallen. Mede hierom zijn bij het Decentralisatieakkoord destijds ook geen middelen voor de provincies opgenomen voor de uiterwaarden (commissie Janssen).

Het huidige beheer van een groot deel van de uiterwaarden met NNN-status komt neer op agrarisch beheer. Kortom: het rijk kiest voor een NNN, belegt de zorg daarvoor bij de

provincies, maar een (voor het functioneren daarvan belangrijk) deel daarvan blijft de verantwoordelijkheid van het rijk dat vervolgens zelf nalaat het voor het functioneren noodzakelijke beheer te plegen. Het ontbreken van het beheer heeft nadelige effecten op het functioneren van het NNN als geheel, waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn gesteld.

Het probleem is in alle betrokken provincies identiek, zij het dat de oppervlakten waar het speelt uiteraard wel verschillen. Daarom is het logisch – en krachtiger- om hierin gezamenlijk op te treden.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag : € n.v.t.
Programma : Programma 5 – Versterken Natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Geheimhouding wordt opgelegd op de punten 1, 2 en 3 met de daarbij behorende bijlagen, op grond van artikel 55, lid 1 van de Provinciewet, omdat het openbaar maken hiervan, gezien de fase van het politiek bestuurlijke proces voor de in de brief betrokken provincies, als verstrend voor het verdere proces van bestuurlijk beraad is aan te merken. Zoals hiervoor onder punt van de Toelichting is aangegeven is het probleem in alle betrokken provincies identiek, zij het dat de oppervlakten waar het speelt uiteraard wel verschillen. Daarom is het logisch – en krachtiger- om hierin gezamenlijk op te treden. Het is daarom van belang om geen informatie aangaande deze brief voortijdig openbaar te maken en daarmee het goed functioneren van de betrokken provincies op dit gezamenlijke punt te waarborgen.

Publicatie over deze brief kan de minister van Infrastructuur en Waterstaat overvallen en de kans van slagen van het verzoek verkleinen.

Daarom wordt een beroep gedaan op het belang als bedoeld in artikel 5.1, lid 1, onder i en lid 4 van de Wet open overheid. Communicatie zal hoe dan ook in afstemming moeten plaatsvinden met de colleges van de andere provincies die medeondertekenen. Na verzending vervalt het bezwaar tegen openbaarmaking. Daarom wordt de geheimhouding opgeheven nadat de brief door de provincie Utrecht is verzonden. Dit zal naar verwachting ruim voor 1 maart 2023 zijn.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2011 is door het rijk en de gezamenlijke provincies het Decentralisatieakkoord natuur afgesloten. Daarin is de taakverdeling ten aanzien van natuur vastgelegd. Daarin is opgenomen dat het rijk verantwoordelijk blijft voor de rijkswateren. De uiterwaarden maken daarvan deel uit.

3 Proces

Gezien het belang van het natuurbeheer hier ligt een brief voor, namens de betrokken provincies, aan de verantwoordelijk minister, waarin wordt opgeroepen deze gronden alsnog conform de natuurdoelen te beheren. Provincie Utrecht neemt het voortouw. Beoogde medeondertekenaars Provincie Gelderland, Provincie Noord-Brabant en Provincie Overijssel hebben inmiddels ingestemd. Beoogd verstuurder Provincie Utrecht heeft ingestemd. Na instemming van Provincie Zuid-Holland kan de brief verzonden worden.

4 Participatie en rolneming

-

5 Communicatiestrategie

Communicatie via de media over deze brief kan de minister van Infrastructuur en Waterstaat overvallen en de kans van slagen van het verzoek verkleinen. Daarom is het advies in dit stadium nog niet te communiceren. Communicatie zal hoe dan ook in afstemming moeten plaatsvinden met de colleges die medeondertekenen.